

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA w ŁODZI

Aleja Piłsudskiego 8
90-051 Łódź, P - 73
Tel. (0-42) 636-36-89, Fax (0-42) 636-07-12
E-mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO/61- 26/07/AK

Łódź, dnia 31maja 2007 r.

DECYZJA Nr RŁO 30/2007

Na podstawie art. 23c ust. 1 w związku z art. 23a ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity Dz. U. 2005 r., Nr 244, poz. 2080, ze zm.: Dz. U. z 2006 r. Nr 157, poz. 1119; Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1834) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy w związku z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331) i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002 r., Nr 18, poz. 172, zm. Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 68), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko Rafałowi Juliuszowi Górskiemu, ul. (*tajemnica przedsiębiorcy*), 25-110 Kielce i Mariuszowi Ryszardowi Górskiemu, ul. (*tajemnica przedsiębiorcy*), 25-637 Kielce, prowadzących wspólnie działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo - Usługowe „SATEL” w Kielcach, ul. Modrzewskiego 2,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Rafała Juliusza Górskiego i Mariusza Ryszarda Górskiego polegające na stosowaniu we wzorcu umowy pn. „Regulamin świadczenia usług przez PPHU SATEL s.c.” postanowień o następującej treści:

- „Zawiadomienie o zmianie wysokości abonamentu może wystąpić poprzez wysłanie rachunku (książeczki abonamentowej) do uwzględniającego zmianę wysokości abonamentu”,
- „Operator z ważnych przyczyn technicznych, ekonomicznych, prawnych może wprowadzić zmiany w ofercie programowej. Zmiany te uznane za siłę wyższą, nie wymagają zmiany umowy”,

które są tożsame z postanowieniami umowy wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego

i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.

Uzasadnienie

Na przełomie 2006 r. i 2007 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: „Prezes Urzędu”) przeprowadził badanie lokalnych rynków dostarczania konsumentom programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio- wizualnego rozprawianego drogą sieci kablowej na terenie właściwości miejscowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Łodzi. W toku badania Prezes Urzędu ustalił, że Rafał Juliusz Górski i Mariusz Ryszard Górski stosują w „Regulaminie świadczenia usług przez PPHU SATEL s.c.” w pkt 1 zdanie drugie Rozdziału V „Zmiana i rozwiązanie umowy” postanowienie „Zawiadomienie o zmianie wysokości abonamentu może wystąpić poprzez wysłanie rachunku (książeczki abonamentowej) do uwzględniającego zmianę wysokości abonamentu” a w pkt 5 zdanie drugie i trzecie Rozdziału V „Zmiana i rozwiązanie umowy” postanowienie „Operator z ważnych przyczyn technicznych, ekonomicznych, prawnych może wprowadzić zmiany w ofercie programowej. Zmiany te uznane za siłę wyższą, nie wymagają zmiany umowy”.

W wyniku analizy ww. postanowień umów ustalono, że postanowienia o treści:

1. „Zawiadomienie o zmianie wysokości abonamentu może wystąpić poprzez wysłanie rachunku (książeczki abonamentowej) do uwzględniającego zmianę wysokości abonamentu” jest tożsame z postanowieniem o treści: „O zmianie opłaty Operator jest zobowiązany poinformować Abonenta z czternastodniowym wyprzedzeniem poprzez zamieszczenie informacji na kanale informacyjno – planszowym, w formie ogłoszeń na budynkach lub pisemnie. Za takie powiadomienie uważa się również przesłanie druków opłat z nadrukowaną nową ceną”, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego (zwany dalej: „Rejestr”) pod pozycją 401, w dniu 5 maja 2005 r.
2. „Operator z ważnych przyczyn technicznych, ekonomicznych, prawnych może wprowadzić zmiany w ofercie programowej. Zmiany te uznane za siłę wyższą, nie wymagają zmiany umowy” jest tożsame z postanowieniem o treści: „Operator Cyfry + z ważnych przyczyn prawnych, technicznych, organizacyjnych lub ekonomicznych może wprowadzić zmiany liczby i rodzaju Programów wchodzących w skład poszczególnych pakietów wymienionych, odpowiednio w Załącznikach nr 2, 3, 4 i 5 do umowy. Wyżej wymienione zmiany, wynikające z faktu zaistnienia okoliczności leżących poza kontrolą Operatora Cyfry+, uznane za siłę wyższą, zastąpienia danego Programu Programem o porównywalnej tematyce, rezygnacji z danego Programu z uwagi na jego niską oglądalność, zaprzestania nadawania Programu z przyczyn obciążających jego nadawcę nie wymagają zmiany Umowy”, które zostało wpisane do Rejestru pod pozycją 571, w dniu 4 listopada 2005 r.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości konieczne i uzasadnione było podjęcie działań administracyjnych chroniących konsumentów.

W dniu 19 lutego 2007 r. Prezes Urzędu wszczął z urzędu Postanowieniem Nr 1/61-26/07 postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez Rafała Juliusza Górskiego, ul. (tajemnica przedsiębiorcy), 25-110 Kielce i Mariusza Ryszarda Górskiego, ul. (tajemnica przedsiębiorcy), 25-637 Kielce, prowadzących wspólnie działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „SATEL” w Kielcach, ul. Modrzewskiego 2, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na

stosowaniu we wzorcu umowy pn. „Regulamin świadczenia usług przez PPHU SATEL s.c.” postanowień o następującej treści:

- „Zawiadomienie o zmianie wysokości abonamentu może wystąpić poprzez wysłanie rachunku (książeczki abonamentowej) do uwzględniającego zmianę wysokości abonamentu” ,
- „Operator z ważnych przyczyn technicznych, ekonomicznych, prawnych może wprowadzić zmiany w ofercie programowej. Zmiany te uznane za siłę wyższą, nie wymagają zmiany umowy” ,

które są tożsame z postanowieniami umowy wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego

Prezes Urzędu zawiadomił Rafała Juliusza Górskiego i Mariusza Ryszarda Górskiego o wszczęciu postępowania w dniu 19 lutego 2007 r. (*dowód: karta nr 3*).

Postanowieniem nr 2/61-26/07 z dnia 19 lutego 2007 r. Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów w prowadzonym postępowaniu dokumenty zebrane w postępowaniu wyjaśniającym t. j. „Zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej” Rafała Juliusza Górskiego, „Zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej” Mariusza Ryszarda Górskiego, wzór umowy „Regulamin świadczenia usług przez PPHU SATEL s.c.” (*dowód: karty nr 4 -7*), o czym zawiadomił Rafała Juliusza Górskiego i Mariusza Ryszarda Górskiego w dniu 19 lutego 2007 r. (*dowód: karta nr 8*).

Rafał Juliusz Górski i Mariusz Ryszard Górski nie ustosunkowali się do zarzutów przedstawionych im w wezwaniu Prezesa Urzędu.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

Rafał Juliusz Górski i Mariusz Ryszard Górski są osobami fizycznymi wpisanymi do Ewidencji Działalności Gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Kielce. Rafał Juliusz Górski wpisany jest do ewidencji działalności gospodarczej pod numerem ewidencyjnym 18598/01/U a Mariusz Ryszard Górski wpisany jest do ww. ewidencji pod numerem ewidencyjnym 18597/01/U. Prowadzą oni działalność gospodarczą na podstawie ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r., Nr 173, poz. 1807, ze zm. – zwana dalej: „ustawa o swobodzie działalności gospodarczej”) oraz ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2004 r., Nr 171, poz. 1800, ze zm. – zwana dalej: „Prawo telekomunikacyjne”).

Przedmiotem działalności Rafała Juliusza Górskiego i Mariusza Ryszarda Górskiego jest usługa dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio - wizualnego rozprowadzanego drogą sieci kablowej. Jest to usługa telekomunikacyjna w rozumieniu art. 2 pkt 48 Prawa telekomunikacyjnego. Usługa ta jest dostępna dla ogółu użytkowników (w tym konsumentów), tym samym należy przyjąć, że usługa ta ma charakter publiczny w rozumieniu art. 2 pkt 31 Prawa telekomunikacyjnego.

Rafał Juliusz Górski i Mariusz Ryszard Górski świadczą usługę dostarczania konsumentom programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio- wizualnego rozprowadzanego drogą sieci kablowej na terenie Jędrzejowa i Staszowa.

W swojej działalności Rafał Juliusz Górski i Mariusz Ryszard Górski stosują przy zawieraniu umów na świadczenie usług telekomunikacyjnych wzorzec umowy pn. „Regulamin świadczenia usług przez PPHU SATEL s.c.” (dowód: karta nr 7). Dokument ten stanowi wzorzec umowy w rozumieniu art. 384 § 1 k.c. Przedsiębiorcy określili w nim jednostronnie warunki świadczenia usługi telekomunikacyjnej. Wzorzec ten został przygotowany z góry, przed zawarciem umowy i zawiera gotowe postanowienia, na treść których konsument nie ma wpływu.

We wskazanym powyżej wzorcu umowy Rafał Juliusz Górski i Mariusz Ryszard Górski ustalili jednostronnie następujące postanowienia:

- „Zawiadomienie o zmianie wysokości abonamentu może wystąpić poprzez wysłanie rachunku (książeczki abonamentowej) do uwzględniającego zmianę wysokości abonamentu” ,
- „Operator z ważnych przyczyn technicznych, ekonomicznych, prawnych może wprowadzić zmiany w ofercie programowej. Zmiany te uznane za siłę wyższą, nie wymagają zmiany umowy”.

Ponadto ustalono, że Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: „Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów”) w wyroku:

- z dnia 19 stycznia 2005 r. (sygnatura akt XVII AmC 2/04) uznał za niedozwolone postanowienie umowy o treści: „O zmianie opłaty Operator jest zobowiązany poinformować Abonenta z czternastodniowym wypowiedzeniem poprzez zamieszczenie informacji w kanale informacyjno – planszowym, w formie ogłoszeń na budynkach lub pisemnie. Za takie powiadomienie uważa się również przesłanie druków opłat z nadrukowaną nową ceną” Postanowienie to zostało wpisane do Rejestru pod pozycją nr 401, w dniu 5 maja 2005 r.
- z dnia 7 kwietnia 2004 r. (sygnatura akt XVII AmC 15/03) uznał za niedozwolone postanowienie umowy o treści: „Operator Cyfry + z ważnych przyczyn prawnych, technicznych, organizacyjnych lub ekonomicznych może wprowadzić zmiany liczby i rodzaju Programów wchodzących w skład poszczególnych pakietów wymienionych, odpowiednio w Załącznikach nr 2, 3, 4 i 5 do umowy. Wyżej wymienione zmiany, wynikające z faktu zaistnienia okoliczności leżących poza kontrolą Operatora Cyfry+, uznane za siłę wyższą, zastąpienia danego Programu Programem o porównywalnej tematyce, rezygnacji z danego Programu z uwagi na jego niską oglądalność, zaprzestania nadawania Programu z przyczyn obciążających jego nadawcę nie wymagają zmiany Umowy”. Postanowienie to zostało wpisane do Rejestru pod pozycją 571, w dniu 4 listopada 2005 r.

Rafał Juliusz Górski i Mariusz Ryszard Górski nie ustosunkowali się do zarzutów przedstawionych im w wezwaniu przez Prezesa Urzędu.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 23a ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity Dz. U. 2005 r., Nr 244, poz. 2080, ze zm.: Dz. U. z 2006 r. Nr 157, poz.1119, Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 i Dz. U. z 2006 r. Nr 249, poz. 1834 - zwana dalej: „ustawa o okik”) przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem

konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Przepis art. 23a ust. 2 ustawy o okik zawiera otwarty katalog działań stanowiących praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Ustawodawca wskazuje w tym przepisie, iż praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru.

Stwierdzenie praktyki określonej w art. 23a ust. 1 i ust. 2 ustawy o okik wymaga wykazania, że spełnione zostały łącznie trzy przesłanki:

- 1) działanie przedsiębiorcy,
- 2) noszące znamiona bezprawności,
- 3) godzące w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1)

Rafał Juliusz Górski i Mariusz Ryszard Górski są przedsiębiorcami w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o okik. Zgodnie z tym przepisem pod pojęciem przedsiębiorcy – rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178; z 2000 r. Nr 86, poz. 958 i Nr 114, poz. 1193; z 2001 r. Nr 49, poz. 509, Nr 67, poz. 679, Nr 102, poz. 1115 i Nr 147, poz. 1643; z 2002 r. Nr 1, poz. 2, Nr 115, poz. 995 i Nr 130, poz. 1112; z 2003 r. Nr 86, poz. 789, Nr 128, poz. 1176 i Nr 217, poz. 2125; z 2004 r. Nr 54, poz. 535, Nr 91, poz. 870 i Nr 173, poz. 1808; z 2006 r. Nr 144, poz. 1043). Zgodnie z art. 66 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r. Nr 173, poz. 1808), ustawa z dnia 19 listopada 1999 r. Prawo działalności gospodarczej straciła moc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r. Nr 173, poz. 1807 ze zm.). Z kolei, przepis art. 86 tej ustawy stanowi, że ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o przepisach ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej, należy przez to rozumieć właściwe przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Natomiast art. 4 ust 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej podaje, że za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Ponadto zgodnie z art. 15 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej Rafał Juliusz Górski i Mariusz Ryszard Górski, jako przedsiębiorcy telekomunikacyjni, powinni być wpisani do rejestru działalności regulowanej, to jest do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych.

Rafał Juliusz Górski i Mariusz Ryszard Górski posiadają zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych i są zaewidencjonowani w ewidencji działalności gospodarczej, prowadzonej przez Prezydenta Miasta Kielce oraz są wpisani do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych pod numerem 981 (*dowód: karta nr 11*). Tym samym Rafał Juliusz Górski i Mariusz Ryszard Górski są przedsiębiorcami w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o okik.

W związku z tym pierwsza przesłanka art. 23a ust. 1 i ust. 2 ustawy o okik została spełniona.

Ad 2)

Bezprawność jest to sprzeczność zachowania z przepisami prawa oraz z zasadami współżycia społecznego. Chodzi więc o sprzeczność z szeroko rozumianym porządkiem prawnym jako całością. Pojęcie porządek prawny obejmuje nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, a także nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych określanych jako zasady współżycia społecznego. Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, niezależnym od wystąpienia szkody, czy od zamiaru podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych. Przy ocenie bezprawności rozważenia wymaga kwestia, czy czyn był zgodny, czy też niezgodny z obowiązującymi zasadami porządku prawnego tj. normami prawa powszechnie obowiązującego a także z nakazami i zakazami wynikającymi z zasad współżycia społecznego.

Jak zostało wykazane powyżej, przepis art. 23a ust. 2 ustawy o okik zawiera przykładowy katalog praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do ww. przepisu, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru.

Na mocy art. 479⁴⁵ k.p.c. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest obowiązany przysłać Prezesowi Urzędu odpis każdego prawomocnego wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Na podstawie takich wyroków, Prezes Urzędu jest zobowiązany do prowadzenia rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone, stosownie do art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Przepis art. 479⁴⁵ § 3 k.p.c. ustanawia zasadę jawności Rejestru. Jawność Rejestru oznacza, że jest on dostępny dla każdego zainteresowanego, czyli każdy ma do niego prawo wglądu. Skutkiem formalnej jawności Rejestru jest niemożność zasłaniania się nieznaną dla dokonanych w nim wpisów. W Rejestrze przytacza się treść postanowień wzorców umowy uznanych przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone.

Wpisanie postanowienia do Rejestru, oznacza, że od tej chwili postanowienia te są zakazane we wszystkich wzorcach umów. Zakaz stosowania postanowień wpisanych do Rejestru dotyczy nie tylko tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu zapadł wyrok w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, lecz również innych przedsiębiorców z danej branży. Za takim ujęciem przemawia podstawowy cel postępowania w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, jakim jest usunięcie z obrotu postanowień, które Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone. Chodzi bowiem o to, by konsumenci nie byli narażeni na te postanowienia w przyszłości w umowach zawieranych z innymi przedsiębiorcami. Ponadto, zdaniem Prezesa Urzędu, zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wpisanych do ww. rejestru dotyczy także postanowień podobnych. Przedsiębiorcy stosują bowiem postanowienia, których istota jest taka sama, lecz konstrukcja gramatyczna, szyk wyrazów w zdaniu są różne. W związku z tym, zakazane jest też stosowanie postanowienia, którego zakres jest tożsamy z zakresem postanowienia wpisanego do Rejestru. Nie jest konieczna dokładna, literalna identyczność tych postanowień.

Stanowisko Prezesa Urzędu znajduje uzasadnienie w orzecznictwie. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (Sygn. akt III SZP 3/06) wskazał, iż stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do Rejestru może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Sąd Najwyższy uznał również, iż jeżeli Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uzna określoną klauzulę za niedozwoloną w wyniku przeprowadzonej kontroli abstrakcyjnej i zostanie ona wpisana do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23a ust. 2 ustawy o okik dopuszcza się każdy

z przedsiębiorców, który wprowadza do stosowanych klauzul zmiany o charakterze kosmetycznym, polegające np. na przestawieniu szyku wyrazów lub zmianie użytych wyrazów, jeżeli zmiany te nie prowadzą do zmiany istoty postanowienia.

W ocenie Prezesa Urzędu stosowanie przez „Rafała Juliusza Górskiego i Mariusza Ryszarda Górskiego we wzorcu umowy pn. „Regulamin świadczenia usług przez PPHU SATEL s.c.” postanowień o treści:

- a) *„Zawiadomienie o zmianie wysokości abonamentu może wystąpić poprzez wysłanie rachunku (książeczki abonamentowej) do uwzględniającego zmianę wysokości abonamentu”* jest tożsame zarówno co do celów jak i skutków, z postanowieniem wpisanym do Rejestru pod pozycją 401,
- b) *„Operator z ważnych przyczyn technicznych, ekonomicznych, prawnych może wprowadzić zmiany w ofercie programowej. Zmiany te uznane za siłę wyższą, nie wymagają zmiany umowy”* jest tożsame zarówno co do celów jak i skutków, z postanowieniem wpisanym do Rejestru pod pozycją 571.

Kwestionowane w punkcie a) postanowienie stosowane przez Rafała Juliusza Górskiego i Mariusza Ryszarda Górskiego przewiduje, że o zmianie opłaty miesięcznej konsument zostanie powiadomiony poprzez wysłanie rachunku – książki abonamentowej. Art. 384¹ k.c. przyznaje konsumentowi prawo odstąpienia od umowy w przypadku jej zmiany. Tym samym ważną staje się kwestia właściwego powiadomienia konsumenta o zmianie treści umowy, które dawałoby możliwość rozwiązania umowy. Ww. postanowienie takiej możliwości nie daje konsumentowi. Postanowienie to umożliwia ww. przedsiębiorcom dowolną zmianę opłaty bez obawy, że konsument w następstwie tych czynności wypowie umowę. Tym samym konsument zostaje pozbawiony przysługującego mu prawa do odstąpienia od umowy w przypadku zmiany istotnego postanowienia umowy jakim jest cena usługi telekomunikacyjnej.

Tożsamym celom tj. pozbawieniu konsumenta prawa do odstąpienia od umowy w przypadku zmiany opłaty ma służyć postanowienie wpisane do Rejestru pod pozycją 401 *„O zmianie opłaty Operator jest zobowiązany poinformować Abonenta z czternastodniowym wypowiedzeniem poprzez zamieszczenie informacji w kanale informacyjno – planszowym, w formie ogłoszeń na budynkach lub pisemnie. Za takie powiadomienie uważa się również przesłanie druków opłat z nadrukowaną nową ceną”*.

Porównanie kwestionowanego zapisu wzorca *„Zawiadomienie o zmianie wysokości abonamentu może wystąpić poprzez wysłanie rachunku (książeczki abonamentowej) do uwzględniającego zmianę wysokości abonamentu”* i postanowienia umieszczonego w Rejestrze pod numerem 401 dowodzi, że ich treść w sposób na tyle tożsamy kształtuje prawa i obowiązki konsumenta, iż można przyjąć, że oceniane postanowienie umowy mieści się w hipotezie zakazanych postanowień umowy. Postanowienie wskazane w sentencji decyzji oraz postanowienia wpisane do Rejestru mogą zostać uznane za tożsame co do celu i skutku. Każde z tych postanowień pozbawia konsumenta prawa do odstąpienia od umowy, do którego ma on prawo na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

Kwestionowane w punkcie b) postanowienie *„Operator z ważnych przyczyn technicznych, ekonomicznych, prawnych może wprowadzić zmiany w ofercie programowej. Zmiany te uznane za siłę wyższą, nie wymagają zmiany umowy”* uprawnia ww. przedsiębiorców do jednostronnej zmiany umowy bez ważnej przyczyny wskazanej w umowie oraz przewiduje wyłącznie dla ww. przedsiębiorców jednostronne uprawnienie do

zmiany, bez ważnych przyczyn, istotnych cech świadczenia. Ich skutkiem jest pozbawienie konsumenta prawa do rozwiązania umowy. Oznacza to, że przy zmianie programów konsument jest skazany na opłacanie świadczenia, które nie było przedmiotem umowy i które mu nie odpowiada. Jest on również pozbawiony prawa do wypowiedzenia umowy.

Tożsamym celom tj. uprawnieniu przedsiębiorcy do jednostronnej zmiany umowy bez ważnej przyczyny wskazanej w umowie lub jednostronnego przyznania uprawnień do zmiany, bez ważnych przyczyn, istotnych cech świadczenia, prowadzących do pozbawienia konsumenta prawa do wypowiedzenia umowy ma służyć postanowienie wpisane do Rejestru pod numerem 571 „*Operator Cyfry + z ważnych przyczyn prawnych, technicznych, organizacyjnych lub ekonomicznych może wprowadzić zmiany liczby i rodzaju Programów wchodzących w skład poszczególnych pakietów wymienionych, odpowiednio w Załącznikach nr 2, 3, 4 i 5 do umowy. Wyżej wymienione zmiany, wynikające z faktu zaistnienia okoliczności leżących poza kontrolą Operatora Cyfry+, uznane za siłę wyższą, zastąpienia danego Programu Programem o porównywalnej tematyce, rezygnacji z danego Programu z uwagi na jego niską oglądalność, zaprzestania nadawania Programu z przyczyn obciążających jego nadawcę nie wymagają zmiany Umowy*”. Porównanie kwestionowanego zapisu wzorca „*Operator z ważnych przyczyn technicznych, ekonomicznych, prawnych może wprowadzić zmiany w ofercie programowej. Zmiany te uznane za siłę wyższą, nie wymagają zmiany umowy*” i postanowienia umieszczonego w Rejestrze pod numerami 571 dowodzi, że ich treść jest podobna i w taki sam sposób kształtuje prawa i obowiązki konsumenta, iż można przyjąć, iż oceniane postanowienie umowy mieści się w hipotezie zakazanego postanowienia umowy. Postanowienie wskazane w sentencji decyzji oraz postanowienia wpisane do Rejestru mogą zostać uznane za tożsame co do celu i skutku. Każde z tych postanowień uprawnia przedsiębiorcę do jednostronnej zmiany umowy bez ważnej przyczyny wskazanej w umowie i jednostronnego przyznania sobie uprawnień do zmiany, bez ważnych przyczyn, istotnych cech świadczenia, prowadzących do pozbawienia konsumenta prawa do wypowiedzenia umowy.

Konsekwencją stosowania przez Rafała Juliusza Górskiego i Mariusza Ryszarda Górskiego postanowienia wpisanego do Rejestru jest wprowadzenie do umowy o świadczenie usług dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio - wizualnego rozprowadzanego drogą sieci kablowej postanowień bezwzględnie zakazanych. Stosownie bowiem do art. 479⁴² § 1 k.p.c., Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekając o uznaniu postanowień wzorca umowy za niedozwolone, jednocześnie zakazuje ich wykorzystywania. Sąd Najwyższy w cytowanej powyżej uchwale zaakceptował stanowisko, zgodnie z którym, wpis postanowienia wzorca umowy do rejestru skutkuje tym, że zakazane jest posługiwanie się wpisaną klauzulą we wszystkich wzorcach umów, pod rygorem sankcji z art. 58 k.c.

Tym samym, w ocenie Prezesa Urzędu, stosowanie przez Juliusza Górskiego i Mariusza Ryszarda Górskiego w umowie o świadczenie usług dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio - wizualnego rozprowadzanego drogą sieci kablowej postanowień wskazanych w sentencji decyzji jest bezprawne.

W związku z powyższym, stwierdza się, że druga przesłanka art. 23a ust. 1 i ust. 2 ustawy o okik została spełniona.

Ad 3)

Przepisy ustawy o okik nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Przepis art. 23a ust. 1 ustawy o okik stanowi jedynie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Z całą pewnością mamy do

czynienia ze zbiorowym interesem konsumentów, gdy działanie przedsiębiorcy dotyczy, bądź może dotyczyć nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zindywidualizować.

W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem praw nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów, którzy zapoznali się, bądź mogli zapoznać się z wzorcem umowy o świadczenie usług dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio - wizualnego zawierającym postanowienie, który został wpisany do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone i zawarli, bądź mogli zawrzeć umowę na świadczenie tych usług z Rafałem Juliuszem Górskim i Mariuszem Ryszardem Górskim. Oferta świadczenia usług dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio - wizualnego jest adresowana do z góry nieokreślonej liczby konsumentów. Z oferty tej skorzystali już konsumenci decydując się na odbiór telewizji kablowej, ale z tych usług w każdej chwili mogą skorzystać inni konsumenci mieszkający na terenie Staszowa i Jędrzejowa. Krąg osób, który został już dotknięty stosowaną praktyką i który taką praktyką może zostać dotknięty jest nieograniczony i niemożliwy z góry do określenia ani zidentyfikowania. Za takim ujęciem odbioru ww. usługi świadczy również jej charakter. Zgodnie z Prawem telekomunikacyjnym usługa dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio – wizualnego ma charakter publicznie dostępnej usługi telekomunikacyjnej, to jest dostępnej do ogółu użytkowników (art. 2 pkt 31 Prawa telekomunikacyjnego), w tym konsumentów. Pojęcie użytkownika jest niezwykle szerokie. Użytkownikiem jest bowiem nie tylko podmiot korzystający z usługi, lecz także podmiot żądający świadczenia tej usługi. Użytkownikiem jest zatem każdy podmiot, który na gruncie ww. ustawy może żądać świadczenia usługi. Ogół użytkowników, czyli wszystkich podmiotów, które korzystają z usług lub mogą żądać świadczenia tych usług, to najszersze możliwe określenie potencjalnego zakresu usługobiorców (porównaj; Prawo telekomunikacyjne. Komentarz. dr hab. Stanisław Piątek. Wydawnictwa C.H. BECK Warszawa 2005. s. 93).

Stosowanie przez Rafała Juliusza Górskiego i Mariusza Ryszarda Górskiego zarzucanej praktyki wobec nieograniczonej liczby konsumentów wypełnia przesłankę naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Nie ma tutaj żadnych wątpliwości, że bezprawne działanie przedsiębiorcy nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny, lecz mogą naruszać uprawnienia nieograniczonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy faktycznych lub potencjalnych kontrahentów (abonentów).

W związku z tym stwierdza się, że trzecia przesłanka art. 23a ust. 1 i ust. 2 ustawy o okik została spełniona.

Rafał Juliusz Górski i Mariusz Ryszard Górski nie ustosunkowali się do zarzutów przedstawionych im przez Prezesa Urzędu, tym samym nie można było stwierdzić czy doszło do zaniechania stosowania zarzucanej praktyki.

W dniu 21 kwietnia 2007 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331) na podstawie której straciła moc ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity Dz. U. 2005 r., Nr 244, poz. 2080, ze zm.: Dz. U. z 2006 r. Nr 157, poz. 1119; Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1834). Jednakże zgodnie z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331) do postępowań wszczętych przed dniem 21 kwietnia 2007 r. stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wobec powyższego, Prezes Urzędu orzekł jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o okik w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Łodzi.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Łodzi

Iwona Bielska

Otrzymuje:

1. Rafał Juliusz Górski
ul. Modrzewskiego 2
25-110 Kielce
2. Mariusz Ryszard Górski
ul. Dewońska 4/6
25-637 Kielce